

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni mediji in prazniki.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knašlova ulica št. 5, pritrčeno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:
celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno „ 90—
3 mesečno „ 45—
1 „ 15—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno 300 po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knašlova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov na vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.
Poština plačana v gotovini.

Pred šestnajstimi leti.

Ljubljana, 21. septembra.
Šestnajst let! V življenju posamnika lepa vrsta, v življenju naroda pogosto samo trenutek. Za nas pomeni ta doba čase najkrutejšega trpljenja, a tudi najsijajnejšega vstajenja. Danes pred šestnajstimi leti, 21. septembra 1904 je bil naš kralj Peter I. v saborni cerkvi v Beogradu ob navzočnosti neštete množice ljudstva iz vseh jugoslovenskih dežel in ob navzočnosti diplomatičnih zastopnikov veselih slovesno kronan za kralja Srbije. Topovi so grmeli z okopov trdnjave, ej, to so bili proroški glasovi bodočnosti, ko so pozdravljali besede prve častitke, ki jo je izrekel patrijarh Inokentije novemu kralju Srbije: »Mnogaja leta«.

Znamenit je bil ta dan za Srbijo, znamenit za vse Jugoslovane. Za Srbijo je bil ta dan pomemben ne samo zato, ker je po časih carja Dušana prvič zopet dobila svojega kronanega vladarja, marveč v prvi vrsti zato, ker si je bil narod sam izbral Karagjorgjevića za svojega kralja.
Ej, kakšni časi so bili takrat, kako nevarni časi, polni pričakovanja in polni negotovosti in zopet nekoliko podobni današnjim dnevom. Na daljnem vzhodu se je bil krvav boj, rusko-japonska vojna je bila na vrhuncu, pred Mukdenom se je bila najstrašnejša bitka, ki jo je do takrat poznal svetovna zgodovina. Anglija, Francoska, Nemčija so se mrzlično oboroževale in vsak čas se je slabšalo razmerje med velesilami. V Makedoniji, v Albaniji ni bilo miru. Italijan Ricciotti Garibaldi je skušal podvreči Albanijo Italiji, ne s silo, marveč z lokavostjo, in je po nalogu Italije hujškal Albance proti njih gospodarjem Turkom in jih podpiral proti sosedom Srbom. In pri nas Slovencih? Zaslužni tuji vladarski hiši smo jecali v sponah in škrtali z zobmi, ko se nam je trgal kos za kosom z našega narodnega telesa. No-

čemo vzbujati grenkih spominov, nočemo ponavljati obupnih očitkov, ki so razburjali takrat vso našo javnost. Koroška, zibel našega naroda, prodana, izdana sovražniku za trenutni strankarski uspeh! Ali se spominjate? Ali se spominjate na krivično volilno geometrijo na Koroškem za zagotovitev klerikalne zmage? Toda danes nočemo rekrimacij. Združimo se, rešimo, da nas narod ne bo preklel! V Ljubljani so bili naši akademiki v ječah, ker so se uprli nemški gospodstvaželnosti in nemškemu izzivanju. Ali se še spominjate? Štiri leta pozneje je tekla na predvečer tega dneva kri po ljubljanskih ulicah. Tako se je pripravljala svet na veliko katastrofo, tako se nam je pripravljalo zedinjenje, v takih časih je klila naša svoboda! In doli v Beogradu kronanje! Zbrala se je tam jugoslovenska omladina, zbrali so se naši umetniki, naši zdravniki, naravoslovci — na kongrese, — ne na kongrese, — na kronanje prvega bodočega jugoslovenskega kralja, Petra I. Tudi Slovenci smo bili vmes, deset naših zastopnikov je bilo pripuščeni k oficijalnim svečanostim kronanja. Deset, majhno število, — a za takrat mnogo, in — nevarno.

Težki oblaki so viseli nad Beogradom, diplomatično nebo je bilo zastrito z meglami.
Cel teden so oblaki zagrinjali sonce in deževalo je na Beograd, kakor da hoče ljudstvu zagreniti veselje nad kronanjem svojega kralja, a v jutro 21. septembra je priplavalo sonce zmagovito nad metropolo bodočega Jugoslavije. Kraljevi barjak so prenesli v saborsko cerkev in zastavonoši je padla zastava iz rok v prah. Slabo znamenje! Ome! Da! Ponižan je bil Jugoslovan, v prah teptan, a dvignil se je ponosen in zmagovit in se hoče veseliti sonca svobode skupaj s svojim prvim kraljem Petrom I. še mnogo leta!
E. V.

Celovski „Kaj potem?“

Obiskal sem ravno svoje koroške rojake in zapazil, da vrši čas na plebiscitnem ozemlju svoje čudeže.

Dokler je ždel plebiscit še v mno-

gomesečni oddaljenosti, je bilo za najširše kroge kajpak najudobnejše pri čaši vinca rumena izračunjevati na podlagi osebnih domnevanj verjetnostne odstotke, sicer pa z mirno vestjo

prepuštili vse svojemu naravnemu toku.

Za dvajset dni bodo padle kocke o državni pripadnosti koroške Slovenije. Koroška „Gemütskrankheit“, ki diči v gotovi meri tudi naše koroške rojake, se čim dalje bolj umika resnejšim mislim in računajočemu predudku. Duhovi se ločajo. Dan na dan postajajo izrazitejšje razmejne črte med neodtujljivim jugoslovensko mislečim delom, med omahljivci in vsem, kar sili v Rennerjev pašalik. Vojaštvo in orožništvo je v smislu mirovne pogodbe preložilo svoje garnizije začasno onstran Karavank, pripravljeni aparat v okrožnih in občinskih volilnih svetih prihaja k čimdalje drobnejšim detajlom. Siehneri posameznik uvideva resno položaja, misli se utirajo v vedno oblikovanejših pojmi.

Naše poizkusno štetje preteklega spomladi je moralo biti aproksimativnega značaja. Dandanes moremo skoroda končno veljavno utrditi število zelenih in belih. In hvala Bogu in ne najmanj tudi ukinjenju demarkačne črte, moremo potolažiti širšo našo javnost z dejstvom, da je smatrati cono A našo. So čudeži v politiki, pa težko bi se pripetil nadčudež, ki bi nam še mogel ugrabiti, kar je našega po vseh pravicah ne samo zgodovine, temveč še v večji meri tudi bodočnosti.

Za cono A je problem enostaven: v treh tednih bo del jugoslovenske kraljevine. O tem se ne debata več ne med nami, ne med našimi nasprotniki. Seveda, Nemci s svojo propagando iz preznanih taktičnih vzrokov ne morejo in ne bodo prenehali do slednjega dne.

Tem resnejši postaja obraz te resnice v coni B. Ozračje javnega mnjenja je nasičeno s skrbjo in napeto radovednostjo: Kaj potem? To vprašanje stopa v vsej svoji materijalni nagoti pred celovškega posamnika. Kaj potem, ko oživi rajna demarkačiska črta v definitivno državno mejo in zabavlja o desparacijski črti pridobi pomen prav bridke resnice? Ni samo tako slučajen slučaj, ako mnogotisoča množica na gosposvetskem polju in pritrjevala Schumyjevi teoriji, da cona A ne more izhajati brez cone B, pač pa da je zaoril mogočen in iskren „so ist es“ pri besedah, da je Celovec obsojen, ako odpade slovensko ozemlje.

Cila in nasilna nemška propaganda je izraz krušnega eksistenčnega vprašanja, kajti Celovec je uradniško mesto. Uradnik določa tu po-

litično smer, uradnik se boji plebiscita. Gre za obstoj. To ni šala. Hinc illae lacrimae.

Mislim pa in najbrž izražam obče mnenje, ako rečem, da bi ne bilo treba, če bi celovško uradništvo pogledalo resnici bližje v obraz, te trepetajoče nervoznosti. Celovski inteligent mora vedeti, da naša država po tako krvavih vojnah ne more imeti niti od daleč zadostnega števila uradništva za svoje najnujnejše potrebe, kaj šele za nov, deloma tujejezični teritorij, kakor je cona B in da bo jugoslovenski vladni narekovala logika najprimitivnejše državne modrosti, da pusti dosedanje uradništvo na svojem mestu. Vlada, ki bi hotela nemško uradništvo v Celovcu nadomestiti z novim jugoslovenskim, bi zagrešila veliko upravno nerodnost.

Že samo upravnotehnični razlogi priporočajo sprejeti po eventualni priključitvi cone B vse uradništvo ne glede na narodnost nespremenjeno v našo državno službo. Posebno izvežbane strokovne sile bi našle v

naši državi gotovo široko in hvaležno poprišče in s tem tudi lepšo karijero, nego v proletarski Avstriji.

O narodnostnem in drugih momentih, ki svetujejo iz blizu ležečih ozirov taisto postopanje, ni niti treba izgubljati mnogo besed.

Vprašanje, kaj potem? ni torej sploh nobeno vprašanje. Še se zagangajo z glasnim hruščem in truščem nacionalistični valovi ob bolj-šo razsodnost, še vedno se zdi, da bo v Celovcu dnevno naraščajoči teror izsilil nemški Avstriji ugodno plebiscitno večino v coni B, ampak kakor nam je soditi po javnem mnenju, ki narašča pod kričečo površino razburjene propagande, ni nikakor izključeno, da zelo verjetno, da resni preudarek o gmoitnih posledicah pridruži cono B jugoslovenski Koroški. Ta morebitnost bi se znala znatno približati verjetnosti in se morda spremeniti v sigurnost, ako bi se celovško uradništvo moglo opirati na kakšno obvezno izjavo naših vladnih krogov. K velikemu uspehu manjka čisto samo neznaten migljaj.

Politične vesti.

— **Inozemski glas o jugoslovenski demokratski stranki.** „Neue Zürcher Zeitung“ piše v članku o strankarskih razmerah v Jugoslaviji: Sredi (med strankami) je demokratska stranka, ki se more smatrati kot edina nositeljica jugoslovenske državnosti in edinstva. Ona zastopa ponajveč dobro situirano meščanstvo, trgovino in industrijo, toda tudi ta stranka je vsled njene avstrijske tradicije v socialnih vprašanjih nekoliko zaostala. V kulturnem oziru pa se drži edinele naprednih naziranj, zavzema se energično za temeljito rešitev agrarnega vprašanja in stremi za centralistično enotno državo, toda z obsežno samoupravo. Kot bojevnica demokratizma in kot nositeljica jugoslovenske ideje uživa ta stranka sorazmerno največ simpatij in ima največ pristavev. — Z ozirom na izid občinskih volitev na Hrvaškem in v Srbiji piše med drugim: Izid volitev je bil razveseljav, kajti največjo zmago si je pridobila demokracija, katere stranke so dobile nad polovico vseh glasov. Skoraj vsa dežela in vsa manjša mesta so volila demokrate in odklonila diktaturo z desne in z leve. S tem je razloženo zahteva pot mlade oržave, ki lahko z veseljem zaupanjem gleda v bodočnost.

— **Razdelitev mandatov v konstituantu.** Državni odbor je dal v „Službenih novinah“ natisniti svoje poročilo o določenem številu poslancev za konstituantu. Po tem končno veljavnem določilu dobil Srbija 158 poslancev, Hrvaška in Slavonija 93 poslancev, Crna gora 10, Dalmacija 11, Slovenija 40 oziroma 38, Bosna in Hercegovina 63 in vojvodina 44. — Upamo, da bo ta razdelitev vendar enkrat definitivna.

— **Čudni pojavi.** Koprivnica, 20. septembra. V soboto se je sestal občinski svet, da izvrši volitve novega žup-

nika za Koprivnico. Prvo se je pričelata in odobrila izjava dosedanjega župnika g. Zagorca, ki odklanja vsako izvolitev, takoj nato pa so se odklonili tudi od nadškofa dr. Banerja predlagani trije kandidati za župniško mesto v Koprivnici. Prošnja koprivnških klerikalcev, da bi se imenoval g. Špofar za župnika, sploh ni prišla v razpravo in se je odklonil tudi predlog reformistov, da se razpiše na novo to mesto. Večina mestnega sveta se je izjavila za dr. Lujo Kežmana, o katerem se sodi, da je pristaja Radičeve stranke in ki bo po zadrlu večine sprejel to mesto ter služil mašo v hrvaškem jeziku, čeprav je bil dr. Kežman izvoljen proti volji zagrebškega nadškofa in čeprav nima župniškega izpita in ni kvalificiran za tako mesto. Pač čudne razmere.

— **Napadi na ministra Svetozara Pribičevića.** Osijek, 20. septembra. Osijska »Straža« prinaša članek, v katerem kritizira napad beograjskega »Balkan« na ministra Svetozara Pribičevića, češ da so napadi na tega ministra neosnovani in da je »Straža« uverjena, da so vse vesti, ki jih je pri nesel beograjski »Balkan« o ministru Pribičeviću iz trte izvirne laži. »Straža« kar najodločneje protestira proti takemu načinu političnega boja. Značilno je, da je osijska »Straža« za radikalce

Fran Govekar:

104

Sultanje.

(Dalje.)

»Potrpite, gospa sosedica!« je dejal Marijanica: »uhane dobite nazaj, ali pa vam kupijo še lepše! Morda vam ves prestani strah tudi bogato poplačajo. General Bernadotte je dal v svojem pismu na Kranje še prav posebno naglasiti, da se ne bojmo za poštenje svojih žen, in da bo kaznovan s smrtjo vsakdo, ki bi vlomastil v kakšno stanovanje ali pregrešil rop. Zelo oster in pravičen gospod je bil general, in kdo ve, če ne da že jutri tega Francoza vsem v svarilo usmrtiti.«

In Kozlevčarka je vsa besna kričala: »Z žarečim železom naj bi mu predrl jezik! Pri živem telesu naj bi mu odrezali ušesa, nos in vse, kar štrli in visi od njega! Da se postavi eksemplj vsem moškimi beštijam!«

Stara, malo grbava in napol že plešasta je bila Kozlevčarka. »Nudo razžaljena je bila v njej ženska čast.«

»V svojem lastnem stanovanju ni več varna pošena žena!« je vpila. »Oh, gospa Kalanova, Boga hvalite, da ste še živi: mene bi bilo od groze konec!«

In tiščala je k sebi svoja dva sinčka, ki sta se tresla iz strahu, studiosus Kopitar pa je molče poslušal, namakal platnene cumje in jih podajal Kalanki. In reva se je ob krvočolnih besedah sosedica in sosedinje zgrozila.

Ceprav so jo hudo bolela ušesa in je bil njen ošpetelj že poln krvi, jo je postalo strah, da bi bil zaradi nje smrčen mladi človek.

»To bi bilo strašno!« je zdihovala. »Nobene ure bi ne imela več mirne, če bi moral kdo zaradi mene pustiti svoje življenje! Ne, ne, usmrtiti ga ne smemo. Zavro naj ga, izšibajo, a usmrtiti nikar!«

Bila je dobra ženska, ki je znala odpustiti.

Kozlevčar pa je Lil trd mož. Zdelo se mu je, da ljudi še premalo občaajo; njegova policijska duša ni poznala do lopovov in malefličnih oseb nikakega sočutia. Hvalil je le one čase, ko so tudi v Ljubljani zločince še javno s sekiro obglavljali, jih trli s kolesom, žive sežigali ali utapljali, žive pokopavali in zabili kole skozi nje, jih davili, jim rezali ušesa in jezike, odsekavali prste ali cele ude ter jih dajali raztrgati s konji na štiri dele. »Takrat se je zločin resnično temeljito in občutno kaznoval. Dandanes pa minajo leta in leta, da koza kar hitro obesijo, kar ni pravzaprav nič posebna kazen. Maleflična oseba, ki ji v hipu zadrgne vrv vrat, izgubi zavest takoj in torej ne čuti ničesar več. Kazen, ki je človek ne čuti, pa ni nikakšna kazen.«

Marijanica si je močila svoja krvava uhlja. Kozlevčar je obširno razlagal svoje misli in sosedje so ga poslušali z naslajenjem in s tihim upom, da v kratkem doživi zabavno javno usmrcenje.

Že druga lojevka je dogorevala, ko je zaklepala Marijana za odišlimi sosedu duri svojega stanovanja. Strah pa je je bilo zdaj še hujše, in ko se je ozrla v okno, je vzkrliknila. Zdelo se ji je, da gleda v sobo belo pegasto lice s krvavimi očmi in okroženo rdečimi lasmi. A nikdo ni gledal, le bledi polni mesec je bil postal v njeno sobo, ker je bila sinček nozabila zastati okno.

In hitro je potegnila rdeče zastorje preko šip, upihnila lojevko ter legla na posteli. A premetavala se je po njej še uro za uro, ne da bi mogla usniti. Vedno je videla pred seboj bel, pegast obraz, iz katerega zro velike modre oči, polne živinske strasti in sili; temnordeči kodri mu visejo preko vratu in med bujnimi ustnicami se mu sveti dvojna vrsta dolgih, velikih in belih zob. Kakor iz pečnice, je vel vroč dih iz njegovih ust, in kakor bi se bil razlil škaf vina in žganja, je zadisalo po sobi — gnusno in ostudno. In njegove roke so jo obemale kakor železne verige in trgale njeno obleko, se ovijale okoli njenega vratu in glave, medtem ko so poljubljale njegove ledenomrzle ustnice njen vrat in njene prsi . . .

Ko je zadremala, je zasanjala še strašnejši sen. Videla je črne rablje, ki so rezali Al-zachu ušesa in mu s kleščami pilili jezik, za s štirimi konji raztrgali ter mu odsekali glavo. Toda glava je gledala le vanjo, bruhala kri in kričala nanjo: »Prokleta bodi, neusmiljena morilka!« — In zakopal so truplo v globoko jamo, zabili skozi njo dolg, ostr ošljen kol. Toda iz groba se je dvignila odsekana roka ter s prstom kazala nanjo, iz globine pa se je čul krik: »Prokleta bodi, neusmiljena morilka!«

Trepetajoča in obilita od znoja se je prebudila. Doživljati in pripovedovati Kozlevčarjevo sta se prepletala v njeni glavi ter jo dušila in morila.

S stolpiča nunske cerkve je baš zvonilo dnevu, ko je vstala, se naglo oblekla, pospravila sobo in odgrnila zastora z obeh oken. Pa tudi duri je odprla na stečaj, da je bilo v sobi tem svetlejšje, ter so iz njih iz nje vsi nočni strahovi.

In pokleknila je in skušala moliti za življenje, načelasega lopova, moliti goreče in iskreno . . . A ni mogla. Vsilil se ji je dr. Repič, vesel, šaljiv, ljubezniv in tako spoštljivo zabavljen. Oh, on je nežen in prav gotovo ga bo bolelo, ko zve, kaj se ji je pripetilo . . . Ali pa ga ne bo odbilo od nje? Ali ne bo verjel, da se je zgodilo z njo, česar bi ji ne mogel pozabiti? Morda bo sumil, da je onečastena, in ona se mu zastudi! Sramoval se bo, priti še kdaj v Gradisce ali jo nagovoriti javno! Kako bi moral občevati tak gospod z žensko, ki je doživela tako javno sramoto, ki danes govori vse mesto o njej, jo morda obsoja, ji podtika, kdo ve, kaj vse ter si smeje pripovedne nemarnosti, ki se niso zgodile! — O, gotovo se zdaj dr. Repič hitro umakne, ker se zбоji, da se ne umaže še sam ob nji, ki stoji po krivici umazana pred vsem svetom! Nič več je ne bo maral poznati in izogne se ji, kadar bi jo imel srečati. Zaničljivo se zasmeje ob spominu na večer, ko je prosil svojo »kraljico«, naj bo »samo malo prijazna« z njim, ki jo »spoštuje kot nobene druge!«

In Marijanica se je razlokala nad svojo nesrečo. Vsega je kriv bilani francoski lopov! Zdal ga je sovražila. Nahušo kazen mu je privoščila, toda smrti nikar! Še živ jo zasleduje s svojim groznim obrazom, če ga usmrti, ji pač ne pusti nobene mirne ure več . . . O, da bi mogla k dr. Repiču, povedat mu vso resnico, pomirit ga, prepričati, da lažejo ljubljanski grdi jeziki, ter ga prošit, naj — brani Francoza, da ga ne ustrelje! Če to doktor resnično vaa nekoliko ljubi, ji bo verjel in stori zanj, česar ga naprosi. Voljen je in njemu se ne upro.

v Osijeke leto, kar je zanje v Beogradu »Balkan«.

— Poslovanje dr. Trumbića. Beograd, 20. septembra. Minister za zunanje zadeve dr. Ante Trumbić je sprejel večerajšnje tujakinskega diplomatskega kora, danes pa se mu je predstavilo uradništvo zunanje ministristva.

— Kdo je kriv nemirov na Hrvatskem? Osijek, 20. septembra. Osijski »Jug« prinaša pod naslovom »Kdo je kriv nemirov?« daljši članek, v katerem dokazuje, da je glavni krivec zadnjih kmetijskih uporov na Hrvatskem neki Ađina Gjeranović, pristaša radikalne stranke, ki je s svojim postopanjem izzval zadnje nemire.

— Jadranski zbor in D'Annunzio. Narodni poslanec dr. Ivan Marija Cok je izročil opravniku francoskega poslanstva izjavo izvršilnega odbora »Jadranskega zbora«, v kateri »Jadranski zbor« protestira proti poslednjemu činu D'Annunzia. Ta izjava je naslovljena na ministrskega predsednika Milleranda. Opravniki je poslanca dr. Coka sprejel zelo ljubezno in mu objubil, da bo izjavo odposlal adresu. Pri tej priliki je izjavil, da francoska vlada kakor tudi angleška, pa tudi službena Italija ne priznavajo tega D'Annunzijskega čina in da želijo, da v jadrankem sporu pride čimprej do direktnih pogajanj, ki bodo za obe stranki rodila povoljen sporazum.

— Uradniško vprašanje. Dne 19. t. m. je bil sestanek finančnega ministra in ministra za konstitucijo, na katerem so se formulirali predlogi za ministrsko sejo, ki bo najbrže v četrtek, in sicer v svrhu definitivne ureditve uradniškega vprašanja.

— Preki sod na Hrvatskem ukinjen. Danes prinaša službeni list banove naredb, da se ukinja preki sod na Hrvatskem in v Sloveniji izjemni varušinski belovarsko-krizevački in zagrebški župnici. Dalje je izšla banova naredba, s katero je odpravljena prepoved zbiranja in združevanja.

— Plače poslanikom. Ministrski svet je sklenil, da se zvišajo plače našim poslanikom v Londonu, Parizu in Washingtonu na 5000 frankov mesečno. Poslaniki v drugih kraljih imajo samo 4000 frankov.

— Mi in Bolgari. Po večerajšnjem sprejemu članov diplomatskega zbora po zunanemu ministru dr. Trumbiću je izjavil bolgarski poslanik Todorov, da je dr. Trumbić s svojo ljubiznostjo napravil najboljši vtis in da so ga njegove izjave uverile, da se bodo odnošaji med Bolgarijo in Jugoslavijo za obe državi razvijali najpovoljnejše.

— Lahi kradejo diplomatske spise. Današnji »Obzor« javlja po zanesljivih informacijah, da sta meseca julija odšla iz Pariza dva vagona z diplomatskimi spisi naše mirovne delegacije. Te dva vagona sta dospela v Trst, kjer so ju italijanske oblasti zadržale. Spremljevalca tega transporta so Italijani enostavno vrgli v temnico in ga šele po intervenciji naše diplomatske agencije izpustili na svobodo. V času, ko je bil spremljevalec še v zaporu, je izginil en vagon, dočim drugi še vedno ni prišel na svoje mesto.

— Pogajanja z Italijo. »Novosti« poročajo iz Beograda, da se v tamošnjih političnih krogih misli, da bo naša vlada konec tega tedna dobila iz Rima poziv za direktna pogajanja. Za sedaj se še ne ve za mesto pogajanj. Zabeležiti je treba, da velik del italijanskega tiska ne veruje, da bi prišlo do sporazuma.

— »Camera del Lavoro« (delavska zbornica) v Trstu je po zadnjemu štrajku izključila nastopne organizacije: zvezo brivskih pomočnikov in natakarev v Trstu, uradnikov in uslužbencev v Juljski Benečiji, bančnih in zavarovalnih uradnikov v Trstu. Vzrok izključitve je, ker se te organizacije niso odzvale pozivu k zadnjemu štrajku.

— Kmetije Sicilije zasledajo veleposestva. »Avanti« poroča, da so kmetije v Siciliji zasledile že skoro vsa veleposestva. Gibanje je izšlo iz društva »Cooperativa agricola«, ki se je polastilo najprvo veleposestva barona Tomasinija, potem poslanca Di Lorenza, barona Valdaura, Bona in baronese Di Salvo ter markiza Camporeale. Kmetije so bili oboroženi, ali do rabe orožja ni prišlo.

— Italija dobi 3 nemške križarke in 4 torpedovke. Iz Cherburga poročajo, da dobi po informacijah v pristaniških krogih Francija od nemških ladij 4 križarke in 9 torpedovk. Italija pa križarke »Graudenze«, »Liebau« in »Strassburg« ter 4 torpedovke.

— Angleška Labour Party je odklonila povabilo angleške boljševiško-komunistične stranke za pristop k tretji internacionali.

— Državnozbornske volitve na Švedskem. Agencija »Wolf« poroča, da so dobili pri državnozbornih volitvah na Švedskem konservativci 17, obe kmetjski organizaciji 8, liberalci 12 in socialisti 27 mandatov.

— Francosko-belgijska zveza. Belgijski poslanik v Parizu je izročil francoski vladi pismo svoje vlade, v katerem je izražena pritrditev belgijske vlade za obrambno zvezo med Francijo in Belgijo. Belgijska vlada izjavlja, da se je pogodba sklenila v svrhu okrepitve mirovnih garancij zveze narodov.

— Neodvisna socialistična stranka na Saškem je pridobila po poročilu strankinega tajnika od 1. januarja do 13. junija t. l. 35.000 novih članov ter šteje skupno 107.000 neodvisnih socialistov.

— Teroristično gibanje na Špankem. »Tempe« poroča o neprestanih nasilnih izredih na Špankem. Socialna zločina so na dnevnem redu. Komunisti napadajo in ubijajo posamezne nasprotnike komunističnih idej javno na cesti. V Madridu izvršujejo komunistični teroristi dnevno atentate na rastopnike meščanskih in drugih nekomunističnih strank.

Telefonska in brzjoavna poročila.

ROMUNIJA NEVTRALNA V NAŠEM SPORU Z ITALIJO.

— d London, 19. sept. »Morningpost« javlja iz Aix les Bains, da je izjavil Take Jonescu v razgovoru z časnikarjem, da Jugoslavija in češkoslovaška na sestanku v Beogradu nista storili nobenih korakov proti Italiji. Romunija ne bo intervenirala v italijansko-jugoslovenskem sporu, ker želi dobrih odnošajev s sosedji. Romunija računa pri tem tudi na Bolgarsko.

ALBANSKI MED SABO.

— d Prizren, 19. sept. Eleš Jusuf s svojo vojsko in z mnogoštevilnimi begunci, ki jih je vzel iz začasnih zavzetih krajev ob dolnjem Debru in Ljumi seboi, je naletel pri svojem pohodu preko ozemlja Miriditov na hud poraz. Pri Selici so popolnoma razkropili njegove čete te mu odvzeli vse begunce. Zaplenili so mu 12.000 ovac, 1900 goved in 800 konj s tovari. Mnogo njegovih pristašev je poginilo. Pri Skali-Tirani je doletela smrt Eleševega sina Cena in njegovega sinovca Jusufa Celili. V Matu so požgali konake Ahmeda bega Sogola, zunanjega ministra tiranske vlade.

MALA ANTANTA.

— d Pariz, 20. sept. (Havas) »Petit Parisien« priobčuje članek češko-slovaškega zunanje ministra dr. Beneša, v katerem dr. Beneš z ozirom na razne komentarje o mali antanti izjavlja, da pomenjajo pogajanja v Beogradu in Bukarešti za njega podlago za gospodarski in politično obnovo Srednje Evrope. Temeljno načelo, ki ga sedaj in vedno vodi, je neobhodna potreba miru in organizacije Sred. Evrope. Vsa pogajanja in dogovori se vodijo v duhu politike velike antante, ki je od premirja 1. 1918 naprej stremila za tem, nadomestiti organizacijo, ki jo je prej tvorila avstro-ogrška monarhija, z novim političnim sistemom, ki v nasledstvenih državah z jamči koristi prejšnjega režima brez napak. Končno poudarja dr. Beneš, da bo mala antanta vodila prijateljsko politiko proti Avstriji in Ogrski.

ČEŠKA VLADA PROTI KOMUNISTOM.

— d Praga, 19. sept. »Stare Pravo Lidu« poroča, da mu je bilo po prizadevanju vodstva desničarske socialno-demokratske stranke prepovedano, nositi naslov »Stare Pravo Lidu«, osrednje glasilo češkoslovaške socialnodemokratske delavske stranke in da bo list od jutri dalje izhajal pod imenom »Rude Pravo«. Uredništvo pripominja, da bodo težkoče, ki jih povzroča vlada, le še bolj okrepile odločnost onih, ki stoje za njim.

LAŠKA NENASITNOST.

— d REKA, 20. sept. Reška »La Vedetta d' Italia« objavlja dopis iz zasedenega Šibenika, v katerem opisuje položaj v Boki Kotorski in v katerem izraža svoje skromne želje. Ta dopis pravi med drugim, da so francoske čete izročile oblast srbskim oddelkom, da pa se zdi, da bo srbska vojaška okupacija, mesto da bi prinesla mir, povzročala nespretno nemire. Prebivalstvo v splošnem težko prenaša srbsko gospodarstvo ter se pogosto dogajajo hudi napadi na Hrvate. Pred nedavnim časom so srbski častniki, ki so se delali, kakor da bi bili pijani, vrgli bombo v kavarno Doimi, v kateri so se shajali Hrvati. Srbi pogosto iznutili Hrvate v Boki in jim očitajo: Vi ste proti Srbiji in bi rajši hoteli Italijo. Odnosaji v Kotoru so tako napeti, da so jasno vidi želja Hrvatov, da bi bili samostojni ali pa da bi prišli pod italijansko administracijo, rajši kakor da bi ostali pod osvojenim srbskim gospodarstvom. S svoje strani Srbi posebno v zadnjem času ne gledajo radi niti Francozov,

Iz naše kraljevine.

— Kongres sodnikov. Včeraj je bil v Zagrebu sestanek sodnikov iz cele države. Po izčrpnih razpravi so sklenili, odposlati ministru pravosodja brzjoavno zahtevo, da se takoj uredi materialni položaj sodnikov po vsej državi in da odgovori vlada še, dokler traja konferenca sodnikov. Na današnji konferenci so razpravljali o pragmatiki.

— Zahteve javnih nameščencev. Dne 19. t. m. je bila v Zagrebu skupščina javnih nameščencev, na kateri so dali upravnemu odboru oblast, da se pobriga za ureditev uradniškega vprašanja. Sklenili so, zahtevati od vlade oprostitve davkov in povišanje plače, ki itak ne zadostuje za najpotrebnejše življenjske potrebe. Dalje so sklenili, da zahtevajo znižano vožnino na železnicih v državi. — d.

— Dan čiščenja. Poverjeničstvo za javno zdravstvo v Zagrebu je odredilo, da se ima 19. oktobra t. l. po vsej hrvatski zemlji, po vseh mestih, tržiščih, po ulicah in javnih lokalih, po vseh delavnicah, delavskih stanovanjih, no

ki se nahajajo v Kotoru in pogosto pride med njimi do krvavih spopadov. Koncem meseca aprila je bilo pri takem spopadu ranjenih 31 francoskih mornarjev. Nekatere so vrgli v morje. Gotovo je, da bodo konflikti med Hrvati in Srbi še večji in ostrejši, ko bodo Francozi zapustili Kotor. Zaradi tega bi bilo zelo potrebno, da cona v Kotoru ne ostane brez kontrole s strani velesil, ki so obvezane, da aplicirajo klavzule premirja.

NIKDO NOČE PRIZNATI REŠKE DRŽAVE.

— d REKA, 20. sept. Po proglašenju samostojnosti Reke poizkušajo reški Italijanaši vse sile, da pridobijo vsaj od ene strani priznanje. Ravno te dni objavljajo reške italijanske novine z velikimi črkami, da so Italijani in prijatelji Italije storili vse korake v Ameriki, da bi Zedinjene države priznale novo regenzo.

JUŽNA TIROLSKA.

— d Innsbruck, 20. sept. (DKU) Kakor doznajajo »Innsbrucker Nachrichten« iz južne Tirolske, se odgodi aneksija Južne Tirolske na nedoločen čas.

VOJNA PROTI BOLJŠEVKOM.

— d Varšava, 19. sept. Generalštabno poročilo od 19. t. m.: Pri nadaljnjem zasledovanju sovražnika smo zasedli kraje ob doljem Zbruczu, nadalje Husjatyn, Trembowlo, Olejow, Tarnopol in Brody. Po hudem boju smo dosegli Dunov. V smeri proti Rownu smo zavrnili boljševeške oddelke na Kiewan. — Na ostali fronti se vrše za nas ugodni boji, ki so krajevnega značaja. Sovražnik je koncentriral svoje moči ob Njemenu in Szczari. Davi so litvanske čete obstreljevale naše oddelke pri Karolinu ob Belem morju.

— d Moskva, 20. sept. (Brezžično) Frontno poročilo dne 19. t. m.: Pri Kobrinu boji z menjajočim se uspehom. Pri Rownu napreduje sovražnik. Pri Dubnu zadržujejo sovražnika severozapadno in zapadno od mesta. Pri Brodyju in Tarnopolu se naše čete v bojih umikajo. Na Krimu trajajo boji s sovražno konjenico pri Orjehowu dalje.

MIROVNA POGAJANJA V RIGI.

— d Riga, 19. sept. Včeraj sta imela predsednika obeh mirovnih delegacij v Rigi svoje uvodne razgovore. Prva plenarna seja mirovne konference se sestane v četrtek.

IZPRED MARIBORSKE POROTE.

Maribor, 20. sept. Danes se je otvorilo jesensko zasedanje mariborske porote. Dopoldne je stal pred porotniki mlad Madžar Ivan Pinter iz Dolnje Lendave zaradi tatvine nad 20.000 K vredne kobile, katero je ukradel v Dolnji Lendavi in jo skušal vtihotapiti čez mejo v Madžarsko. Zagovarjal se je s tem, da ni on ukradel kobile, marveč da mu je bila izročena samo za to, da jo spravi čez mejo. Porotniki so vprašanje glede tatvine potrdili, nakar je bil Ivan Pinter obsojen na 3 leta ječe. — Popoldne je sedela na zatožni klopi 20letna Alojzija Hren iz Sv. Lovrenca, ki je izmaknila iz zaprte blagajne lesnemu trgovcu Kogelniku, pri katerem je bila zaposlena, 4000 K, iz listnice 1600K, poleg tega denarja pa še večjo množino blaga, perila itd. Obtoženka je svoje dejanje priznala in je bila obsojena na 1 leto težke ječe.

BOLGARI IZPRAZNUJEJO CARIBROD!

Po poročilih iz Pirota so bolgarske oblasti pričele s pripravami za evakuacijo onih krajev, ki pripadajo po mirovni pogodbi naši kraljevini. Bolgarski uradi so se jeli seliti dne 16. tm. Bolgarska vlada je dala na razpolago posebne vagonne onim prebivalcem, ki se hočejo od te prilike izseliti v Bolgarijo. Naše oblasti zasedajo Caribrod in okolico najbrže koncem tega tedna.

tovarnah, šolah, trgovinah, postajah, kolodvorih itd. izvršiti radikalno enačenje. Povod se mora po predpisih zdravstvenega poverjeničstva temeljito pomesti in pomiti, desinficirati, tako, da bo 20. oktobra vsa Hrvatska najskrbneje označena. Hkratu se morajo vršiti predavanja o važnosti čistosti in higijenskih predpisov z ozirom na ljudsko zdravje in na širjenje kužnih bolezni.

— Tihotapstvo saharina. Listi poročajo: Dne 26. februarja t. l. je izšel nek zagrebški detektiv na dvorišču kavarne Central v Zagrebu 100 kg saharina, ki je bil vtihotapljen v našo državo. Zalotil je tihotapec v trenutku, ko se je to blago hotelo naložiti na voz in odpeljati naslovniku. Detektiv je saharin zaplenil in ga izročil policijski oblasti. Lastnik saharina je bil milijonar Gorup. Stvar je na to zaspala, ni pa na stvar pozabil dotični detektiv, ki je gotovo računal z mastno nagrado. Mož se je informiral o aferi 9. junija in predpostavljene oblasti so mu javile, da je bil ves akt poslan v Beograd, a da se od tamkaj ni došla nobena rešitev.

Kasneje je detektiv zopet poizvedoval in na policijo so mu celo zatrdili, da je zaharin bil poslan dne 29. avgusta pod št. 34.817 glavni direktorji državne carine v Beograd. Detektiv, ne bodi len, se je s temi podatki napotil v Beograd, kjer se je prepiral, da nimajo pri finančnem ministristvu, ne pri glavni direktorji državni carin nobenih spisov, ki bi se nanašali na konfiskacijo saharina. V zadevi se je uvedla preiskava.

Neodrešena domovina.

— Boj za šole. Primorci kličejo italijanski vladi: Zahtevamo, da vlada s prihodnjim šolskim letom odpre zopet vse naše slovenske in hrvatske ljudske šole, slovensko gimnazijo in učiteljske v Gorici, hrvatsko gimnazijo v Pazinu in vse slovenske šole, ki smo jih imeli v Trstu. Zahtevamo, da se ukrene vse potrebno za povratek učitelstva, ki je bilo prisiljeno zapustiti svoja mesta, in da se ga ne bo več preganjalo. Plačujemo davke, pa ne za to, da bi z njimi raznarodovali svoje otroke! Dajte nam, kar nam pritiče po božjem in državnem zakonu. Vrnite nam, kar ste nam vzeli!

— Z Goriškega. Nad Rubijami blizu Gorice razstreljujejo razno strelivo, ki ga je še obilo. Ko so razstrelili

veliko množino granat, je bil pok strašen, drobci granat so leteli daleč na okrog in ranili živino. prava sreča, da ni bil ubit kak človek. Ljudje so bili hudo razburjeni. Da bi vojaška oblast poprej opozorila ljudstvo, da se bo razstreljevalo, to je ne pride na um. — »Konvikt Franca Škodnik« v Tolmi nu se otvori 15. oktobra. Sprejemajo se učenci pripravnice in učiteljske, ki so dovršili 14. in niso prekoračili 17. leta. — V železniškem predoru pri Stanjelu na Krasu so našli od vlaka vsega razmesarjenega nekega človeka, starega okoli 50 let. — V Gabrijah pri Mirnu so zasačili karabinjerji dva fantiča, ki sta zažigala smodnik, ki ga je še mnogo tam okoli. Dečka sta seveda bežala pred karabinjerji v kupu sena so ju končno našli. Surovi karabinjerji so naperil puško na enega in ga ustrelil v nogo. Deček se je onesvestil, nakar so ga peljali domov. Tako nečloveško postopajo s slovenskim ljudstvom. — Neznani tatovi so udri v trgovino Karola Dražka v Gorici in odnesli starega srebrnega denarja za 1 kg, 80 kg sladkorja, okoli 20 steklenic raznih pi-jaj, sodček žganja in še nekaj drugih reči. — Svetišče na Sv. Gori bo morda še pred zimo pod streho. — V Gorici so začeli štrajkati pekovski pomočniki, ker niso dosegli zahtevanega mezdne-ga poviška. Vojaška uprava peče kruh iz 40 kvintalov moke na dan.

Regentov poseet v Bosni.

— d Doboj, 19. sept. Snoči je množica za večerje v dvornem vlaku priredila prestolonasledniku navdušene manifestacije. Do 23., ko je šel regent počivat, je svirala godba in dobojska postaja je bila vsa razsvetljena. Zjutraj je prišlo v dvorni vlak odposlanstvo dobojske občine, ki mu je izročilo dar v obliki modela dobojske trdnjave, ki ga je izdelal profesor na gimnaziji v Tuzli, Timiššin. Odposlanstvo je naprosilo regenta, naj se pokaže ljudstvu, ki ga želi videti. Regent je nato odšel na griček pri postaji, kjer se je dalje časa razgovarjal z ljudstvom. Ob 10 se je odpeljal iz Doboja.

— d Sarajevo, 19. septembra. V Maglaj je dospel dvorni vlak ob 10.40. Na postaji so pozdravili regenta zastopniki občine ter velika množica ljudstva, ki je prirejala kraljeviču navdušene manifestacije. Tamburaški zbor je odsviral vse tri narodne himne. Občinski načelnik je pozdravil regenta Aleksandra, nakar je dvorni vlak ob 10.56 odšel ter se ob 11.40 ustavil na postaji Zavidovič, kjer je pozdravil regenta okrožni načelnik in predsednik občine Majna muslimanka je podala regentu šopek cvetja z besedami: »Dobrodošel, mili kraljevič!« Prestolonaslednik se je razgovarjal z ljudstvom, posebno pa se je zanimal za prostovoljce in za njihovo gmotno stanje. Popoldne je odpotoval z vlakom v Žepče, kamor je dospel ob 12.30, kjer so mu prebivalci priredili veličasten sprejem. Šolska mladina in sestre katoliškega samostana so zapele narodno himno. Predsednik občine Hadži Hasan Aga je izrekel prirčno dobrodošlico. Tri deklice so mu prinesle cvetja, nakar je po 10 minutah dvorni vlak nadaljeval svojo pot.

— d Sarajevo, 19. sept. Okrog pol dneva so se pričele zbirati velike množice ljudstva na ulicah. Ob 15. so bile že vse korporacije na svojem mestu. Od Kioska pa do konca tobačne tovarne ter do Marijinega dvora so stale uradniške obitelji in delavci, ki so došli iz okolice. Pri čakalnicah lokalne železnice je postavljen velik kiosk, okrašen z državnim grbom, z zastavicami in zelenjem ter pokrit z preprogami. Okoli njega so se postavili civilni, vojaški in cerkveni dostojanstveniki, načelniki občine, tuji konzuli, predsednik deželne vlade dr. Milan Srškić s poverjeniki, ministri na razpoložanju: dr. Alaupović in dr. Spahović, dr. Šefkija Gluhčić, angleški in češkoslovaški konzul, predsednik občinskega odbora Petrovič s svetovalci, veliko število poslancev, metropolit Zim-njić in Popović ter škofje Šarić, Mišić in Garić, reis ul ulema Čaušević, višja radnica dr. Vesel in dr. Loewy ter pastor Schef, načelniki vseh sarajevskih korporacij in mnogo občinstva. Ves prostor od tobačne tovarne pa do slavoloka je bil nabito poln naroda. Na desni strani ceste je stal častniški zbor s poveljnikom bosanske divizije polkovnikom Markovičem na čelu. V prvi vrsti je stalo tudi nekoliko višjih ruskih častnikov z generalom Adamovičem, ki je poveljnik ruskih kadetov v Sarajevu. Iz vojašnice »Regent Aleksander« je dospelo vojaštvo z godbo. Vojaštvo se je razporedilo po ulicah. Došel je tudi eskadron konjenikov, ki se je postavil pred slavolokom. Tam je stala tudi častna četa 10. polka z zastavo in godbo. Na vseh licih je bilo videti navdušenje in veselje. — Ob 17.30 je prispel izvidni vlak 10 minut nato je došel dvorni vlak s prestolonaslednikom in njegovim spremstvom. Navdušeni živjo-klici so zaorili, godba je zavrnila vse tri narodne himne. Voz, v katerem je potoval regent, je bil poln cvetja. Regenta je pozdravil najprej predsednik vlade dr. Srškić, nakar je pozdravil kraljeviča tudi poveljnik bosanske divizije Marković in polkovnik Stanković. Regent je pozdravil častniški zbor z besedami: »Pomozi Bog, imace«, častniki pa so odvrnili enoglasno: »Bog ti pomagao!« Nato je regent obšel častno četo, ki jo je istotako pozdravil. Potem se je kraljevič vrnil h kiosku, kjer mu je predsednik občine izrekel dobrodošlico. Gospodinja Razija Kapečanovičeva mu je ponudila na krožniku kruha in soli. Regent se je predsedniku občine prirčno zahvalil za ljubezni sprejem. V kiosku so se predstavili regentu vsi prisotni. Vsakemu je kraljevič iskreno stisnil roko.

Dne 19. septembra ob dvanajstih je bila na dvoru intimna večerja, katere so se udeležili deželni predsednik

Srškić in general Hadžić, ministrski predsednik Vesnić, ministri Pribičević, Kukovec, Trifković in Kovačević, admiral Prica, dvorna suita, zastopniki vseh vrh, strank in stanov. Večera je bila končana okoli dvaindvajsetih. Ob dvaindvajstih in pol je izpred magistrata odšel impozanten sprevod nekoliko tisoč ljudi, v katerem so bila zastopana vsa sarajevska društva brez izjeme.

Na čelu je korakala vojaška godba, za njo pa oddelek vojske ter sedem konjenikov v bosanski narodni noši. Sledili so Sokoli in druga društva. Sprevod je šel po Stepanovičevi obali ter po ulicah kralja Petra in Aleksandra pred dvor. Okolica dvora je bila bogato okrašena. Na vhodu v park nasproti dvora so nastopile Sokolice. Pred dvorom in okoli njega se je zbralo nekoliko tisoč ljudi, ki so navdušeno vzklicali kraljeviču. Ko je sprevod dospel do dvora, so peli narodne pesmi ter vzklicali kralju in kraljeviču. Po dvaindvajsetih se je pojavil regent na balkonu velike dvorane, obdan s svojim spremstvom z ministrskim predsednikom na čelu. Ko je ponehalo vzklikanje, je pozdravil predsednik občinskega odbora Petrovič regenta: Vaše kraljevsko Visočanstvo! V zgodovini mesta Sarajeva bosta dva dneva zapisana z zlatimi črkami: 6. november 1918, ko je prišla k nam srbska vojska in današnji dan, ko nam je dal Bog, da vidimo v polnem kraljevskem sijaju Vaše kraljevsko Visočanstvo, junaškega sina našega kralja osvoboditelja, z lovorjem okinčnega voditelja borcev svobode, potomca slavne narodne dinastije Karagorjgevičev, našega čilnega prestolonaslednika regenta. Čakali smo 500 let na ta veliki dan, čakali in prosili Boga, in evo, Bog se nas je usmilil in dočakal smo ga. Vsi smo ganjeni in vzhitani, ko smo zagledali Vaše kraljevsko Visočanstvo. V Vas vidimo izpolnjene naše nade in narodni ideal, vidimo stolp in simbol našega jedinstva. Mi vidimo v Vas jamstvo naše srečne in ponosne bodočnosti. Bog Vsegamogočni naj ščiti Vaše kraljevsko Visočanstvo na slavo naše mlade kraljevine in na srečo našega za vedno zedinjenega troimenega naroda! Prosimo Vas, kraljevsko Visočanstvo, da izvolite reči svojemu vzvišenemu gospodarju očetu, da mu je Sarajevo neomajeno zvesto, vdano in hvaležno in da ga bo vedno slavilo kot svojega osvoboditelja. Srečni smo, da Vas moremo pozdraviti in Vam klicati z dna hvaležne duše: Da živi Njegovo Visočanstvo kralja osvoboditelja! Da živi Njegovo Visočanstvo regent Aleksander! Da živi slavna dinastija Karagorjgevičev! Na govor predsednika občinskega odbora je odgovoril Njegovo Visočanstvo regent, zahvaljujoč se za sijajni sprejem dragim Sarajevčanom in mili Bosni, ki je bila vedno pri srcu njemu in njegovemu očetu. Njegov govor je bil prekinjen z burnimi vzkliki. Nato so pevska društva pela vse tri narodne himne. Navdušenosti ni bilo konca. Nj. Vis. regent je moral večkrat stopiti na balkon.

Narodno gospodarstvo.

— ng Obdačenje alkohola v naši državi. Kakor navaja finančni minister v svojem poročilu o proračunu regentu, je raztegnil zakonodajo o monopolu na celokupno kraljevino. Prizadeja so to-bak, vižgalice, petrolej, cigaretni papir, sol. Alkohol je tudi na teritoriji Srbije prenehal biti predmet monopola. Uvedena je pa za alkohol državna trošarina, ki znaša za hektolitersko stopnjo 10 dinarjev v zlatu (80 K).

— ng Cene za eksportni les na Češkem se je za izvoz v Nemčijo znižalo na 700 mark za kubični meter. Pesi so

bile minimalne, od druge predpisane cene 1000 M za m². Če pa niso zadovoljni s tem znižanjem, češ da je še previsoka cena, ker je tržna cena za les v Nemčiji 750 M, dočim češkega eksportirja stane les na meji s carino in vozno 800 M.

— **Ng Pomanjkanje železniških voz** imajo tudi v Čehoslovaki. Ob zlomu so dobili okroglo 7300 osebnih in 61.000 tovornih vagonov. Avstro - Ogrska je imela leta 1914. 232.000 blagovnih voz in 45.657 km tira. Čehoslovaki ima okroglo 13.000 km železnice. Od obstoja republike so izdelali novih vagonov doma 14.500. Brez lokomotiv in tenderjev imajo Čehi sedaj okoli 82.800 vagonov. Vsak mesec morejo v lastnih fabrikah izdelati 800 vagonov.

— **Ng Sladkor na Poljskem.** Pri razpravah gospodarskega sveta o produkciji sladkorja v letu 1920/21 se je dogajalo, da bo v tej kampanji pridelal znašal 210.000 ton. Poraba v državi sami je določena po zakonu. Če ostane

pri starem pravilniku, bo za domačo konsum treba 140.000 ton. Zbičalo 70.000 ton sladkorja.

— **Ng Zamena krona na Romunskem.** Med državami, ki so dobile neveljavno dedščino avstro-ogrskih kron je tudi Romunska. Nacionaliziranje prevzetih kron se je izvršilo. Ni pa še končno določen kurz za prevzete kron proti nacionalnemu novcu, ki je lej. Normalna vrednost romunskega leja je 100 lejev = 100 švicarskim frankom. Sredi septembra je v Züriču veljalo 100 lejev okroglo 14 1/2 švicarskih frankov. Lej je izgubil na vrednosti močno, ali je odločno višji v ceni nego marka, češka krona. Pripomniti je, da je lej notiran sam zase. Pri dinarju gre pa faktično za štirikratno pomnoženje one vrednosti, ki jo ima vsak čas izplačilo za Zagreb v Züriču. Glede zamene kron za leje na Romunskem se poroča, da bo zamena 1:3. Kronski interesitje se pa branijo takega razmerja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. septembra 1920.

— **Česa se boje povedati koroški Nemci?** Razlika v valuti med avstrijsko in jugoslovensko krono povzroča nemškimi agitatorjem na Koroškem največje preglavice. Dejstvo, da morajo Avstrijci za našo jugoslovensko krono plačati 2 1/2—3 avstrijske krone, je namreč najboljši in najuspešnejši agitacijsko sredstvo za Jugoslavijo. Tega se tudi zavedajo Nemci, zato so izposlovali pri vseh nemških listih, zlasti pa pri graških, ki prihajajo na Koroško, da dosledno priključijo, kakšno je stanje jugoslovenske krone na borzah. Koroški listi sami se trudijo, da bi koroški javnosti prikriji, da je jugoslovenska krona za 100—200 odst. boljša kakor avstrijska, vendar pa se jim semtertja prigradi, da morajo z barvo na dan. In kako si pomagajo v takih slučajih? Takoле stilizirajo takšne objave: »Za ostalo koroško ozemlje je potovanje in tridnevno bivanje svobodno. Kdor se hoče tu delj časa zadrževati, mora za to prositi pri državni policijskemu oddelku deželne vlade, ekspozitura Celovec. Pristojbina 30 K ali 10 inozemskih vrednostnih enot.« Mesto da bi rekli: pristojbina znaša 30 avstrijskih ali 10 jugoslovenskih kron, pravijo v svoji previdnosti raje »10 inozemskih vrednostnih enot«, misleč, da so Korošci tako neumni, da ne bodo vedeli, da se to pravi, ena jugoslovenska krona velja toliko kakor tri avstrijske.

— **Povratak razmejitvene komisije v Maribor.** V ponedeljek se je vrnila iz Beograda razmejitvena komisija ter pričela zopet s svojim delovanjem.

— **Na orožne vaje** je poklicanih 24 ljubljanskih odvetnikov in odvetniških kandidatov. Orožne vaje trajajo dva meseca. Ker marsikoga lahko zadene ta poziv, opozarjamo inteligentne, ki so imeli v bivši avstro-ogrski vojski častniške šarže, naj v svojem interesu prosijo za sprejem v našo armado, ker se jim sicer lahko pripeti, da bodo morali orožne vaje delati kot »redovi«.

— **Nemško tolovajstvo.** Dne 19. t. m. je bil v Malem Št. Vidu zabit Slovenec Jurij Turko, ki je opravljal kot domačin varnostno službo. Med 20. in 21. uro je srečal na cesti iz Malega Št. Vida proti Rajnekarju tujca, ki se mu je zdel sumljiv. Vprašal ga je, kdo da je, naka mu je neznanec v nemškem jeziku rekel, naj ga pusti v miru, on da je že nekega nadpor. V Vovbrah ubil. Turko mu je na to dejal, naj gre z njim k orožnikom, naka ga je neznanec zabodel. Turko je v prvem trenutku mislil, da je bil to samo udarec in je stekel za neznanecem, ki je zbežal. Komaj pa je napravil nekaj korakov, je začutil, da mu lije kri iz rane pod srcem. Omahnil je na tla, na to pa sta prišli dve ženski iz Reske vasi, ki sta ga spravili v bližnjo hišo, od koder so ga o polnoči pripeljali z avtomobilom v Velikovec, kjer mu je dr. Slanin nudil prvo zdravniško pomoč. Neznani zločinec je bil 33 let star, precej velik in je imel male brke. Zdravniški izvid o Turkovi poškodbi je nastopen: Na levi strani med drugim in tretjim rebrom, dva prsta od prsnice rana dva cm dolga in 1 cm široka. Iz odprtine gre živjaje zrak in prsna votlina je napolnjena z zrakom. Bolnik je bruhal kri, kar je dokaz, da so pljuča načeta. Rana je povzročena z ostrim orožjem, in je smrtno nevarna.

— **V skupno vojsko so sprejeti** kot aktivni častniki: V pehoti: poročnik Stanko Palčič, Franc Remic, Ivo Klajič, Slavko Dujc, Milan Peterlin, Adolf Bežjak, Jernel Paulič, Anton Vrečko, Marjan Černovic, Josip Kordiš, Josip Videmšek, Luka Demšar, Ferdo Tratnik, Ivan Janc, Lovro Treo, Oskar Unek, Ivan Prezelj, Milko Vizjak, Karel Bratuš, Iv. Pristov, Vilko Križanec, Jakob Potočnik in Rafael Legiša. Potporučniki: Franjo Polak, Antoj Sedmak,

Martin Cesar, Janko Žirovnik, Vladimir Vodopivec, Anton Vertovšek, Pankracij Pangerčič, Ivan Oblak, Ctibor Bloudek, Egid Kodele, Milko Cesar, Josip Groznik, Anton Kervina, Josip Dežman, Vladimir Jaklič, Josip Koricki, Franjo Pirc, August Pretnar, Stefan Srabotnjak, Iv. Derinič, Stanko Žirovnik, Rudolf Hvala, Vladimir Arko in Stanislav Kajfež.

— **Dr. Juvan ostane.** Iz Maribora nam poročajo: Danes je dospelo od deželne vlade in poverjenstva semkaj obvestilo, da ostane dr. Juvan, šef mariborskega stanovanjskega urada na svojem mestu, ker je imenovan direktno od ministrstva za socialno politiko in ne od deželne vlade, oziroma poverjenstva za socialno politiko. Tako ostane nered pri mariborskem stanovanjskem uradu, katerega smo že včeraj opisali, še nadalje v veljavi!

— **Nemci napadli Slovence v Studencih.** Iz Maribora poročajo: Sroč se je vračala iz mariborske okolice družba Slovencev skozi Studence. Tu jih je dejansko napadla večja družba mariborskih Nemcev, ki je stala pred neko gostilno. Med napadenimi Slovenci je bilo več ranjenih in ko je slovenska družba vsled nasilnosti Nemcev pobegnila, so pričeli leti metati kamenje in steklenice za njimi, končno pa še streljati. Pri tem streljanju bi se bila skoraj dogodila večja nesreča. Došlo orožništvo je aretiralo dva razgrajča, ki sta streljala in ki se izgovarjata, da so Slovenci napadli nemško družbo.

— **Iz poštne službe imenovani** so: Za računsko, oficijale računski asistenti Jožef Štrukelj, Franc Perko, Ivan Kržin, Matija Kunc, Franc Rifelj in Josip Pogačnik pri strokovnem računskem uradu v Ljubljani, Rudolf Lukež, Maks Mušič, Karl Lassbacher, Stanko Podreberšek, Bogdan Rasteiger in Jožef Biber pri računskem oddelku poštnega ravnateljstva v Ljubljani. Nameščeni kot poštni praktičanti so: Friderik Urbanc, Ivan Rabič, Fran Leben, Iv. Stanič in Mihael Valenčič. Podeljeno je odpravnisko mesto Jesenice ob Savi poštному pomočniku Valentinu Šerše in Petrovci v Prekmurju Ivanu Bogar. Premeščeni so: računski oficijal Andrej Duša v Split, poštni oficijal Viljem Puppis iz Ljubljane v Bosanski Brod, poštar Ciril Havliček z Bečice v Savinski dolini na Bečico ob Paki, poštni adjunkt Ivan Bakovec od poštnega urada Ljubljana 2 k poštному uradu ravnateljstva v Ljubljani, poštni oficijant Ivan Jančigaj od poštnega urada Ljubljana 1 k poštному uradu Ljubljana 2, poštni oficijant Anton Ivnik iz Radgone v Maribor 2, poštni ofic. Antonija Koželj z Bleda 1 v Ljubljani 1, poštna oficijantka Gizela Helmich iz Trčiča v Celje, poštna oficijantka Vekoslava Černe iz Ljubljane v Trčič in Dora Ercigaj iz Borovlja v Celje.

— **Smrtonosna nezgoda.** V nedeljo pred polnočjo se je vračala vesela družba iz Spod. Šiške v Ljubljano. 71letni davč. upravitelj v p. g. Anton Kožar je korakal v sredi dveh aktivnih tovarišev. Slučajno je eden spremljevalcev za hip obstal, ko si je prižgal cigareto. J. Kožar je v poltemi izgubil smer in krenil par korakov na desno. Ker teče ob Gosposvetski cesti na obeh straneh jarek, je g. Kožar padel vanj. Nesrečen slučaj je hotel, da se je pri padcu udaril na glavo ob kamen. Tovariši so g. K. dvignili in ker je bil onesveščen, so ga nekaj časa nosili, nato pa telefonirali po rešilni voz, ki je naglo dospel. Ko so polagali ponesrečenca v voz, je še dejal: »Saj ni nič hudega!« Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer pa se ni zavedel več ter je včeraj umrl. Ponesrečenec je bil vrl uradnik, ki je služboval v Zatični, Novem mestu v Met-

liki ter je kot vpokojenec živel v Ljubljani. Med tovariši je bil priljubljen. Nesrečo je zakrivil nenavaden slučaj, ki bi se bil pod enakimi okolnostmi lahko zgodil tudi pri belem dnevu. Starček je bil pač utrujen in zaspan. Podobna nezgoda se na Gosposvetski cesti, ki je široka in ki jo obdajata dve gladki ter široki pešpoti ni zgodila še nikoli, niti v največji temi. Očitanja na rovaš magistrata so torej grdo hujskanje in zlobnost.

— **Mariborska kronika.** Iz Maribora poročajo: Včeraj je slavil tukajšnji škof dr. Napotnik svojo 70. letnico. V nedeljo zvečer so peli po vseh mariborskih cerkvah zvonovi, v ponedeljek dopoldne pa se je vršila slavnostna pontifikalna maša. — V noči od sobote na nedeljo je bil napaden na poti iz Lajtersperga v Maribor 25letni A. Šebec. Napadli so ga do sedaj neznani zlikovci in mu prizadeli poškodbe na glavi in obrazu, nato pa zbežali. Kijub težkim poškodbam se je Šebcu posrečilo priplaziti se do mariborske rešilne postaje.

— **Šentjakobska napredna knjižnica,** Vožarski pot 2, koncem Florjanske ulice, električno postajališče posluje od 1. oktobra dalje vsak delavnik od pol 6. do 8. zvečer. Izposoja najlepše slovenske, srbohrvatske, češke, nemške, italijanske in francoske knjige. Kupujejo se knjige po najvišji ceni.

— **Opozorjamo na današnji** oglaš tovarne Peter Kozina & Co. v Trčiču in pozdravljamo, da se je tvrdka iz lastnega nagiba odločila cene zdatno znižati.

Kultura.

— **Narodno gledališče.** Spored dramskih in opernih predstav. Drama: t. orek 21. tm. zaprt; sreda 22. tm. »Anfisa, D; četrtek 23. tm. »Za narodov blagor, E; petek, 24. tm. »Hasanaginica, A; sobota, 25. tm. »Pygmalion, izven; nedelja 26. tm. »Hasanaginica, izven; ponedeljek 27. tm. »Anfisa, B. — Opera, t. orek, 21. tm. »Lepa Vida, A; sreda, 22. tm. »Trubadur, B; četrtek, 23. tm. »Glumačič, »Gozdne vile, C; petek, 24. tm. »Faust, D; sobota, 25. t. m. »Trubadur, E; nedelja, 26. tm. »Lepa Vida, izven; ponedeljek, 27. tm. zaprt.

— **Operno gledališče.** (Prodana nevesta.) Kar je narodnega, umre samo z narodom, zato je in ostane Prodana nevesta večno mlada, dokler bosta živa le še ena Marenka in en Janko. Nima mo vsi Slovani popularnejše opere kot je ta, zlasti ne, odkar je zapadla iz političnih ozirov pozabnosti opera »Žizni za carja!« Slišati »Prodano nevesto«, pomeni duševni počitek, pomlajenje. — Brezovšek in Bučar sta storila vse za dostojno vzporeditev. V orkestru bi si želel še več instrumentov na lok in semtertja malo več skromnosti. Artisti so bili vsi na svojem mestu, le Kecal — Zathay je prešibek pevec, da si v maki in igri prav dober. Marenka — Rihertjeva in Janko — Drvota sta v Prodani nevesti doma, ni lahko najti bolj živih Vašek — Kovač pa je samo eden. Vzornejšega ni treba iskati. Vseskozi odgovarjajo svojim nalogam so bili vsi ostali sodelujoči umetniki. Zbor in balet hvale vreden. Prav tako maske. Dekoracije skruznega izborne. — Sploh kaže slovenska opera, da se temeljito zaveda svoje vzvišene naloge, ne biti samo zabavišče, ampak tudi resno, visoko učilišče. E. A.

— **II. komorni večer godalnega kvarteta Zika.** Profaniral bi komorni večer, ako bi, kakor na sejm, hvallil in delal reklamo Zikovcem. Nekoliko sto ljudi — tisočev ljubljanskih nevednežev še treba ni in jih menda niko ne pogreša — je po dostojnosti ocenilo izredni glasbeni dogodek. Neprestano ploskanje celo moti čisto uglaseno dušo poslušalca.

Kvartet bi rad čul v neprimerno prikladnejši dvorani bivšega filharmoničnega društva; dvorana v »Unionu« je za take intimne večere prevelika in ne dovolj akustična. V tem oziru je treba energično zahtevati, da se čim najprej ustrezne naši želji. Dalje: proč z državnim in občinskim obdobjem resnih koncertov. Drugod država podpira taka podjetja, a pri nas, toliko da ne podira. Ali bi ne bilo priporočljivo, ako bi kvartet nabral nekoliko tisočakov za nabavo n. pr. vijolončela, ki ne poje dovolj enakomerno z ostalimi tremi instrumenti. In če bi se Zikovci zaleželi posvetiti izključno svojemu, za povzdigo naše glasbe tako eminentno važnemu študiju ali bi dobili zadostno zveze podpora? Morda bi se omogočili tudi umetniški turneji po drugih kulturnih centrih Jugoslavije. To bi bilo nad vse hvalevredno delo. Morda pride kdaj tudi do tega.

Beethovnov godalni kvartet je bil precizno naštudiran in podan z največjim občutkom. Učinkoval bi pa morda silneje, ako bi ga igrali na pamet, brez pultov in neprijetnih not. Rad bi videl ta zanimivi eksperiment tudi pri nas. Zikovcem ne bi delalo to nikakih težko in uspeh bi ovenčal trud. Neprimerno živeje me je zainteresiral godalni kvartet štirih ruskih velikanov, Rimskega-Korsakova, Ljadova, Borodina in Glazunova na temo B-la-f. posvečeno najpopularnjšemu in za rusko glasbo najzaslužnejšemu založniku Bjelajevu. Vsi veliki ruski glasbeniki se odlikujejo po nacionalni noti v svojih proizvodih, morda je samo Čajkov-

ski nekoliko internacionalen in nekateri drugi, zato imajo vsled svoje prirodne originalnosti tako moč nad nami. Primitivna, nenasionalna tema be-a-ef v obliki specifično ruske harmonije je liki nacionalizirana. Zlasti mojstrsko zna jo to ravno ti štirje glasbeniki: Rimski-Korsakov globok, silno čuteč, Ljadov vesel, kakor ruski mužik ob dobri letini, Borodin vseskozi originalen v svojih muzikalnih mislih in pred vsem čisto ruski in blesteči Glazunov. Slišal sem ta kvartet v Rusiji, toda oni tam v Rusiji se ne morejo primerjati z Zikovim kvartetom. Tam učenci, tu mojstri! Najbolj pa mi je ugajal Griegov kvartet v g-molu. Sploh treba pohvaliti čisto intonacijo, plastično ponavljanje tem v vseh instrumentih, spretnost v vseh vrstah loka, enodušno igr, kar so si pridobili gospodje samo z neumornim trudom in neskaljeno ljubeznijo.

Nečem računati s tem, da bi se moral kvartet kdaj raziti. Zato ga treba moralno in materijelno podpirati. Poučarjam se enkrat, da mi je ljubše, na večeru par razumnih poslušalcev, kakor cel kup nevednih »filistrov«, ki se boje, da ne bi zamudili kozarca vina v svoji beznici. Ni jih treba, a bilet vseeno lahko kupijo, ne bo jih konec!

G. Prelovcu in z njim »Ljubljanskemu Zvonu« najlepša hvala za prireditve komornega večera.

Emil Adamič.

Najnovejša poročila.

SKLEPI PLEBISCITNE KOMISIJE.

— d Celovec, 20. septembra. Danes je plebiscitna komisija sprejela nastopne važne sklepe: 1. V občinah, ki štejejo večje število glasovalcev, bo več glasovalnih prostorov, in sicer približno na vsakih 600 glasovalcev po en glasovalni prostor. Ta sklep se je sprejel z ozirom na željo, da ne bi trajalo glasovanje dva ali celo več dni. 2. Člani občinskih odsekov in orožniki bodo glasovali v oni občini, kjer bodo na dan glasovanja vršili svojo službo. 3. Vsak glasovalec dobi pred vstopom v glasovalni prostor kuverto, v kateri bosta ena bela in ena zelena glasovnica. V posebni celici raztrže glasovalec glasovnico za ono državo, za katero noče glasovati, ter vtakne obe glasovnici (celo in raztrgano) v kuverto, ki jo nato odda.

— d Ljubljana, dne 20. sept.

Iz Celovca poročajo: Poveljnikom orožniških čet v Velikovem, Borovljah in Celovcu bodo prideleni za kontrolo ententni častniki. Celovec, 20. septembra. Plebiscitna komisija je v svoji zadnji seji razpravljala predvsem o orožniškem vprašanju in o vprašanju državnih nadzorstev nad veleposestvi. Glede orožniškega vprašanja je komisija sklenila, da naj ostane naše orožništvo v coni A na svojem mestu, vendar pa mora imeti komisija nadzorstvo nad poslovanjem orožniškega poveljništva. V to svrhu se podeli po eden zavezniki častnik orožniškemu poveljstvu v Velikovem in v Borovljah. Ista določba velja tudi za orožništvo v plebiscitni coni B. V vprašanju državnih nadzorstev nad veleposesti vstraja, kakor se zahtuje, plebiscitna komisija na tem, da se ta nadzorstva odpravijo.

UPRAVNO SODIŠČE V LJUBLJANI.

Beograd, 20. septembra. Na nujno zaprosilo odvetniške zbornice v Ljubljani in vsled intervencije poslanca dr. Dinka Puca je pričakovati, da pri-

— **Jubilejni mesec hrvatskega** narodnega kazališta. Petdesetletnica za grebške hrvatske opere in 25letnica današnjega gledališkega posloplja si praznuje v Zagrebu tekem oktobra slavnostno. Tekom vsega oktobra se bodo vpriparjale izključno domače, hrvatske in srbske drame in opere. Razen tega bo gostovalo en večer srbsko narodno pozorišče iz Beograda in en večer slovenski narodno gledališče iz Ljubljane. Tri dni pa bi se vršila izredna proslava jubileja: dne 2. oktobra se vpripori v novi inscenaciji Zajčeva opera »Zrinjski«, dne 14. se vpripori nova drama dr. Mirka Karolića »Zidanje Skadrac«, v kateri je pesniško prikazano zidanje naše nove države, zgrajene po treh bratih Mrnjavčevićih, t. j. p. Srbi, Hrvati in Slovenci; končno se vpripori 29. oktobra, na dan druge obletnice našega narodnega ujedinjenja nova hrvatska opera »Dolazak Hrvata«, skladatelja Lhodke. Tekom oktobra kazališna uprava dve knjigi, v katerih bo popisano delo hrvatske opere tekem 50 let, a v drugi pregled delovanja hrvatskega gledališča tekem 25 let v novem posloplju za opero, dramo in drugo. Dne 2. oktobra 1870 je začela živeti hrvatska opera z Zajčevim opero »Vislav«, a 14. oktobra 1895 so otvorili novo gledališče na Vseučilišnom trgu.

de vprašanje ustanovitve upravnega sodišča za Slovenijo v kratkem do polne rešitve v ministrskemu svetu in to na predlog ministra pravde, ki smatra zahtevno ustanovitve za popolnoma upravičeno.

POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO.

Rim, 20. septembra. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da se že vrše med italijansko in jugoslovensko vlado razgovori, kje se naj vrše direktna pogajanja glede končne ureditve jadranskega vprašanja med Jugoslavijo in Italijo. Prvotno je bil načrt, da se ta pogajanja skličejo v kakšnem obsejnem mestu v Jugoslaviji ali Italiji, sedaj pa so italijanski državniiki mnenja, da bi bilo najbolje, da bi se te konference vršile v Švic ali pa v Parizu. Kakor se zatrjuje, se ta pogajanja prično vsaekakor še pred koncem tega meseca.

ITALIJA POPUSTI V JADRANSKEM VPRAŠANJU.

Rim, 20. septembra. V diplomatskih krogih govore, da bo Italija v jadranskem vprašanju opustila svoje intranzigentno stališče in da bo pod pritiskom Francije in Anglije dovolila v to, da se z malimi korekturami sprejme Wilsonova črta kot definitivna meja med Italijo in Jugoslavijo.

MADŽARSE VEZI S HABSBURGOVCI.

Dunaj, 20. septembra. Praški poročevalec »Abend« poroča, da ima čehoslovski zunanji minister dr. Beneš nepobitne dokaze o zvezi sedanje madžarske vlade z razkraljem Karlom v rokah. Tako ima v rokah dokument, iz katerega je razvidno, da je prejel sedanji državni upravitelj Nikola Horthy z bivšega cesarja Karla v Švic večjo svoto v švicarskih frankih. Tudi ima dr. Beneš v rokah lastnoročno potrdila Horthyja v katerih leta potrjuje prejem večje svote za širjenje madžarske propagande za Karla v Avstriji in na Slovaškem. — Vsi ti dokumenti so se fotografirali in se bodo porabili pri diplomatskih korakih, ki jih namerava napraviti čehoslovaska država pri zaveznikih.

Gospodarske vesti.

— **Beogradska produktivna borza.** Pšenica smederavska stara 215, 208, koruza franko st. Dunaj 82, 79, ječmen makedonski franko vagon Beograd 117, 112, oves 68, 65, krušna moka št. 6 240, 220, bela št. 0. 335, 220, svinjska mast 975, 925, grah 150.

— **Francosko tržišče.** Borza: Marseille rž 200, grah, Havre, parola za september 586, oktober 590, november 567, Lyon: svila 255, svila Italija 230, svila Sirija 230, svila Japonska 240, Kitajska 285, Santon 210.

— **Bolgarsko tržišče.** Sofija, Moka št. 3 700 levov, moka št. 5 375 za 100 kg, govedina 26 levov, svinjsko meso 40 levov za kg, Mleko liter 7 levov, maslo 56, mast 58, sol 3.80, drva 1 kub. m. 200 levov, petrolej 10 levov liter, jajca 100 komadov 65 levov, rž 27, kava 52 levov.

— **Prepoved uvoza na Norveškem.** Norveški državni svet je razširil prepoved uvoza inozemskega blaga. Borze.

— d Zagreb, 20. septembra. (Borza.) Devize: Berolin, plačilo v čeku, 180—184, Berolin 184—190, Italija 515 do 520, London 0—420, Novi Jork 118 do 120, Pariz 770—800, Praga 155—160, Švica 1700—0, Dunaj 40.50—40.70. — Valute: ameriški dolarji 116—116.50, avstrijske krone 40.50—41, carski rublji 125—128, češkoslovaške krone 168, francoski franki 750—790, napoleondori 416—425, nemške marke 188—194, romunski leji 226—232, italijanske lire 500—504, turške lire v zlatu 0—480.

Sokolstvo.

— **Sestanek članov jezdnege odseka Sokola v Ljubljani** vrši se v torek dne 28. t. m. in v četrtek dne 23. tm. — **Sokol II.** otvori 23. t. m. telovad-

bo starejših bratov na realki. Ure: od pol 7. do 8. zvečer. Splošni telovadni red: Člani: v ponedeljek, torek četrtek, soboto od 8. do 10 in v nedeljo od 9. do 12. dopoldne. Moški naraščaj: v torek in soboto od pol 7. do 8. — Deški naraščaj iste dni od 5. do pol 7. zvečer. Ženski oddelek telovadi v telovadnici v Prulah. Članice: v ponedeljek, sredo in petek, od pol 8. do pol 10. Ženski naraščaj iste dni od 6. do pol 8. — Deklice: iste dni od 5. do 6. ure. Redne vaje društvene fanfare se vrše v ponedeljek, sredo in petek od pol 8. do 8. zvečer na realki. k

Turistika in sport.

— **Pozor kolesarji in motociklisti!** Vsi kolesarji in motociklisti, ne glede na to, soli člani kakega kluba, se sklicujejo na važen sestanek v sredo ob 8. zvečer radi plebiscita na Koroškem v Prešernovo sobo pri Novem svetu. Radi nujnosti in važnosti je potrebna največja udeležba. — Sportna zveza, kolesarski odsek. k

Društvene vesti in prireditve.

— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.** Danes ob pol 9. važna seja. Vsi! k

Polzvedbe.

— **Iščem Heleno Zemva,** ki je bivala leta 1884. v mestu Pulju (Pola). — Janez Padosek, pri A. Hlebec, Sevnica, Jugoslavija. (7203)

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

KLAVIRJE **Feliks Povše**
Ljubljana,
Tržaška c. 48,
uglašuje in popravlja klavirje solidno
in točno. Gre tudi na deželo. 7051

Brezplačen pouk!
Onemu, kdor mi preskribo stanovanje,
vestoječe se iz sobe in kuhinje, ali pa
samo s soprobo kuhinje, tudi v pred-
mestju Ljubljane, obvezujem se na
brezplačen pouk klavirja, violine, solo-
petja ali srbohrvaščine. Ponudbe pod-
pisane pri 7211* na upravnishvo
Slov. Naroda.

Pohišstvo na prodaj!
Radi preselitve v Ameriko se takoj pro-
da popolnoma novo pohišstvo iz trdega
lesa (češnjavo) za dve osebi.

Cena 16.000 kron.
Poizve se pri **g. Janjo Grampovčan**,
Dunajska c. 29, pritličje. 7197

Kupi se
večja množina parnih cevi (Rippen-
rohre). Parni kotel (Dampkessel) 6
atmosfera, stoječ ali vzdignjen. Transmisije
50 mm premera in stenske konsolice.
Ponudbe na tvernicu koža i cipela And.
Jakli, d. d. Karlovac. 7179

Koniak
stari vinski je pri slabosti vsled sta-
rosti, pri težkočah v želodcu in pešanje
moči pravo življenje za vzbujač sred-
stvo. Dva litra pošlje franco v najprej
poslanih K 195.80, 1 liter za K 108.
Bened Herli, veleposesnik, grad Go-
lič pri Konjicah, Slovenija. 6592

Družabnik
tibi, z večjim kapitalom, brez
sodelovanja, se išče za solidno
trgovino na debelo. Ponudbe pod
„Družabnik 1879“ na Anončno
ekspedicijo Al. Matelič. 7217

Prevzel sem zastopstvo prvo-
vrstnih tvornic:
nudim elektrotehnični mate-
rijal, betonsko železo, razli-
čen železni material in mo-
torje. Zahtevajte ponudbe
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

+
Otožnim srcem naznanjamo
vest, da je naša preblaga se-
stra, oziroma teta, gospodična
Antonija Podkrajšek
preminula danes dopoldne ob
10 uri v 84 letu svoje dobe.
Pogreb se bo vršil v sredo
dne 22. septembra ob 2 po-
poldne iz mrtvašnice pri Sv.
Krištofu na pokopališču pri Sv.
Križu.
Ranjko priporočamo v mo-
litev in v blag spomin.
Ljubljana, dne 20. sept. 1920.
Žalujoci ostali.
Venci se odklanjajo.

Zahvala.
Za mnogobrojne do-
kaze iskrenega sočutja
povodom nenadne smrti
naše ljubljene hčerke, se-
stre, svakinje in tetke
gospodične
Julke Horvat
za darovano krasno cve-
tje in čašče spremstvo
na nje zadnji poti izre-
kamo vsem našo najpri-
srčnejšo zahvalo.
Posebno zahvalo pa
izrekamo prečastiti du-
hovščini, društvu Sokol
Vič, požrtvovalnim se-
stram Sokolicam, vsem
njenim tovarišicam in pri-
jateljicam, ki so v tako
mnogobrojnem številu
spremili pokojnico na
zadnji poti.
Rodbina Horvatova.

Proda se žimnat modroc.
Cerkvena ul. 5, pritličje levo. 7214
Vozna plahta
nepremočljiva, nerabljena, 4x6 m, na
prodaj. Cena 4500 K. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 7188

Proda se vsled družin-
skih razmer
nova svilena obleka za kron 2.400—
Naslov pove upravnishvo Slovenskega
Naroda. 7220

Petrolejske vrče in zaboje
kupujemo (zaboj z dvema vrčema po
K 50.—) franco postaja odpošiljatelj.
Krovat & Komp. Ljubljana. Poleg
realke. 7144

Stroj za izžaganje tankih
desic (Maschinen-Laub-
säge) se kupi. Ponudbe s ceno na M.
Pogačnik, Ljubljana, Reber št. 15. 7213

Prešernova slika, miza, male le-
stvice, skatija gumastih štampiljk, sto-
jalo za višinomer, 4 okvirji s šipami
vred, različni stores in odeje (fino ročno
delo, 2 fotelja se proda. Bleiweisova
cesta 1/III, vrata 7. 7205

Pozor! Pozor!
Filatelisti!
Koroške plebisitne znamke (avstrijske)
prodaja po zmerni ceni

Ivan Oswald, Vellkovec,
Koroško.
Naročite jih takoj, ker je izdaja le naj-
hna, povpraševanje pa veliko. 7198

Nemci! Prav lepo posestvo
na deželi pri Gradcu,
hiša s 4 sobami, kuhinja, obokana klet,
hlevi, vse zidano, 29 orolov dobre eko-
nomije in lep gozd, 7 govedi, 18 pra-
šičev, stroji, vozovi, orodje itd. na pro-
daj za nemš. avstr. K 650.000. Verw.
des „Realitäten-Markt“, Graz, Hamerling-
gasse 6. 7195

Hiša z ekonomijo v zdravilišču
pri Celju, Ju-
goslavija. Lepa hiša, 2 gostilniški, 5
stanovnih sob, kuhinja, velika klet,
hlevi, remize, preša, električna luč, 12
orolov dobrega zemljišča, mnogo sad-
nega drevja, 6 orolov gozda, dobra obrt.
Pet govedi, 6 prašičev, zaloga, novina,
vozovi, stroji, oprava. Cena z inventar-
jem 170.000 K. Pojasnila daje Verw. d.
Realitätenmarkt (No 1319) Graz, Hamer-
linggasse 6. 7194

Francozinja
gospodična Laissac otvori a 1. okto-
brom **jurze francoščine**. Vpisuje
se vsak dan do 29. septembra od 10 do
11 ure v Narodnem domu Organizacija
Franco Slovene. 7207

I^a apno
v kosih in drobno dobavlja na vagone
AWA, tov. Laško.

Proda se miza za jedilno
sobo in citre v Rožni ulici
šte. 23, I. nadstr. 7190

Zaganje drv z motorjem
se priporoča po najnižji ceni in točni
postrežbi

Anton Pucihar, Ljubljana,
Poljanski nasip 22, I. nadstr.

Nabiralec znamk želi kupiti
avstrijske jubilejne znamke 1910.
Ponudbe pod „Znamke 1910/7189“ na
upravo Slov. Naroda. 7189

la. suhe ježice
nudim na debelo po zmerni dnevni
ceni. Začetek razpošiljanja od novem-
bra naprej. Za cenjena naročila se pri-
poroča: **Ivan Tramsak, trgovec, Do-**
brepolje, Dolenjsko. 7216

4000 kron plačam ose-
bi, ki mi
preskribo stanovanje v mestu, če mogoče
v sredini, obstoječe iz 3—4 sob s ku-
kinjo in električno razsvetljavo. Ponu-
dbe pod „Majhna družina 7218“ na
upravnishvo Slov. Naroda. 7218

Ištem do konca tega meseca zračno
lepo meblirano sobo. Posredovalcu
jamčim primer-
no nagrado. Ponudbe „Sredina mesta
7204“ na upravnishvo Slovenskega
Naroda. 7204

Trstje za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4-80 pri
večjih naročilih znaten popust **Steiner**
Anton, Ljubljana, Jeranova ulica
13, Trnovo. 4256

Proda se nova moška športna
obleka, zimska suknja, površnik in
jaquet. Poizve se pri hišniku
Pogačarjev trg 3. 7210

Proda se zidan štedilnik
Poizve se v **Knaflci ulici 4,**
I. nadstr. levo. 7191

Pohišstvo napredaj,
za spalno sobo, mehak les, novo, še
nerabljeno. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 7102

Izvirjena šivilja se sprejme.
Rimska cesta št. 9, II. nadstropje
vrata 18. 7196

Francoščina in klavir
poučuje zopet **A. Potočnik, Ale-**
ksandrova ul. 11. pritl. 7209

Trgovski sotrudnik,
24 let star, išče s 1. oktobrom primerno
službo. Prevzame tudi mesto potnika.
Ponudbe „Oktober 7109“ na upravnishvo
Slov. Naroda. 7169

Posestvo
s 6 orali prvovrstne zemlje, z dobro
lodo gostilno in trgovino ob prometni
cesti v trgu Podčetrtek takoj na prodaj.
Prijava najpoznejše do 22. septembra
1920 pri Petru Pasariću, gostilničarju v
Podčetrtku. 7186

Suhe gobe in fižel
kupi po najvišjih dnevni cenah Dru-
žba „SAD“ trgovina z deželimi in go-
zdskimi pridelki, Ljubljana, Beethovnova
ulica. 7116

Pšenico, ječam, zob, pasulj,
kukuruz, mast, slanina i sve
ostale zemaļ. proizvode to
== prženi ječam ==
(sladnu kavu) nudi izvoznička
i uvoznička trgovina
Milan P. Jovanović,
Mitrovica, Srem.

Samo nekaj dni!
Kupujem
umetne zobe
po visokih cenah.
F. Karner, Hotel Slav, soba 74.

Sprejme se za takoj samestojna
kontoristinja
izvežbana v vseh pisarniških de-
lih. Pisemne ponudbe z natan-
čnimi podatki na

Terilnica Grosuplje.

Triumf
mlin za žito

na katerem se lahko zemlje vsa-
ke vrste zrnje in druge stvari
dnevno do 5.000 kg. 3 stiskal-
nice za seno, 2 kočiji, umivalni
stroj za sadje, krompir itd. na
prodaj pri

Josip Kurbisch, Celje.

Nova partija
gonilnih jermenov
došla.
Dobavlja: „Drava“ lesna trgovska in industrijska delniška družba
Maribor.

Spreten, stroke vajen zastopnik
za železnino, poljedelsko orodje in pripravo, kemikalije in gnojila
se išče. DR. HANS KOHL, Technisch-chemische Grosshandels-
gesellschaft m. b. H. Wien, XIII. Lainzerstr. 16. 7200

Strojno i cilindrsko ulje
prima amerikansko te auto ulje, benzin, toovtnu mast,
sirovo ulje
petroleum rafinirani (ne destilat)
prodaje na malo i veliko
HERKULES K. D.
ZAGREB, Ilica 65. 7106

Važno!
Gospod Ivan Zibelić, veleposesnik in veletrgovec v Aleksandriji —
Egiptu naznanja vsem cenj. jugoslov. trgovcem, industrijalnim pod-
jetnikom ter izvoznim in uvoznim družbam vladno, da je priprav-
ljen dati najkulantnejše in najzanesljivejše vsakovrstne informacije
in podatke osobito glede izvoza in uvoza z Egiptom in to vsaj za
toliko časa, dokler ne bodo urejena poslovanja z jugoslovanskim
konzulatom odnosno trgovskimi zbornicami. Gospod Zibelić je ro-
dom Dalmatinec, goreč jugoslovanski rodoljub, kateri uživa osobito v
evropskih kolonijah kot predsednik jugoslovanskih društev itd. v
Aleksandriji najvišje čisljanje in priznanje, kajti ta mož biva v te-
tujini že nad 50 let. — Vsa tozadevna pojasnila daje tukajšnj
tvrdka
Charles Princ
trgovina z manufakturo na debelo, Turjaški trg št. 1, pisarna
Židovska ulica šte. 1, I. nadstropje. 7136

Razpis.
Gozdno oskrbnishvo Snežnik pri Starem trgu prodaja loco
postaja Rakek v treh partijah sledeče množine lesa:

Tek. štev.	Sortiment	Dolgoš	Debelost				
			20 m/m	50 m/m	25 m/m	30 m/m	10/13 do 26/32 cm
Polni metri.							
I. Partija.							
1.	colarice (tavoli)	4	300	—	—	—	—
2.	dilje	4	—	20	—	—	—
II. Partija							
3.	colarice (tavoli)	4	—	—	300	—	—
4.	dilje (plohi)	4	—	—	—	25	—
III. Partija.							
5.	trami tesani	4-12	—	—	—	—	466

Obenem se proda v oddelku 49 a revir Leskova dolina (pri
Beli vodi) cka 2000 plm² krļjevega lesa v dveh partijah po pribli-
žno 1000 plm².
Les je spomladi posekan in sedaj zrezan na krļje.
Pisemne ponudbe z navedbo cen za posamezne sortimente
je vložiti pri podpisnem oskrbnishvu do 10. oktobra 1920 do 19
ure dopoldne.
Prodajni pogoji se dobe pri podpisnem oskrbnishvu, ki daj
tudi vsa zadevna pojasnila.

Gozdno oskrbnishvo Snežnik pri Starem trgu

Za inseratni del odgovoren Valentin Kozjakar.